

Jaume Sisa

«Hem comprat la fantasia de la independència sense preguntar-ne el preu»

“La filosofia galàctica es basa en tres potes: la filosofia de Pujols, les idees llibertàries i la contracultura dels 60”. Tres potes que han menat els viaranyos artístics i vitals de Jaume Sisa (Barcelona, 1948), que ara veu reunida tota la seva obra escrita a ‘Els llibres galàctics 1966-2018’ (Anagrama). Una obra completa que marca la veu singular, sorprenent, lúcida i precisa d’un cantautor atípic, irrepetible.

La seva obra transita entre dues pulsions: la reflexió mística i el surrealisme.

—Quan vaig començar, el surrealisme ja feia molt temps que s’havia inventat, però encara no s’havia manifestat plenament. Com tampoc ara. El surrealisme va més enllà de l’art, és un propòsit: atendre a l’inconscient. I, un cop allà, portar totes les manifestacions de la vida i el món a la realitat conscient. I avui seguim amb el mateix problema que aleshores: quan algú fa una bestiesa, o una extravagància, se li diu “surrealista”. Però això no hi té res a veure! El surrealisme és molt seriós: ens engrandeix la ment, la percepció, el gust, el criteri i la vida.

—**Tendim a titllar d’estirabot o de bestiesa els processos artístics que escapen a la convenció.**

—No tot és art. Cal aplicar un criteri i delimitar què és el realment valuós del que no ho és. Pensar, molt, en què et bases quan crees; en què et fa de guia; en si el risc és en el “tot s’hi val”... I llavors t’adones que hi ha coses que valen i d’altres que no. L’art és a dins teu i en la teva mirada, no pas a la producció d’objectes i paraules.

—**El 1975 va ser un punt d’inflexió, amb la cèlebre prohibició de l’actuació al Canet Rock. El**

Els llibres galàctics 1966-2018

JAUME SISA

Anagrama
Barcelona, 2019
764 pàgines

“Qualsevol nit pot sortir el sol” va passar a ser un himne.

—Era la primera vegada que m’enfrontava a un públic de milers de persones. Allà em vaig adonar que la cançó era de la gent. Tenia 27 anys i venia d’una època en què ningú em volia gravar un disc i havia de viure d’altres oficis. I llavors, aquella nit, vaig entendre que em podria dedicar al que m’agradava. Em va canviar totalment la vida.

—**Des d’aleshores, el negoci de la música ja no és el mateix, tampoc.**

—El negoci musical, tal com jo l’entenc, ha desaparegut. Ara mateix, només és possible que el negoci funcioni a partir de les expressions musicals majoritàries, comercials i de

grandíssim consum. Tot el que hi ha per sota esdevé artesanal, perquè és impossible fer-ho rendible. Ha desaparegut del tot la classe mitjana.

—**Dins del sector és una figura respectada i admirada, però tinc la sensació que per als músics és massa poeta i per als poetes massa músic.**

—Els cantautors som gent que no som exactament res: ni músics ni autors ni compositors ni cantants ni poetes. Som una mica de tot, amb una fórmula variable segons el cas. Som una raça híbrida,

ACN

segurament amb moltes pretensions i poc fonament.

—Vostè va ser un pioner en afers republicans, almenys artísticament. Què és la República d'A?

—És la república ideal, com diu la cançó. I també és irreal. Per bé que els ideals, com els somnis, també formen part de la realitat.

—No l'encabim al grup dels cantautors protesta, però té alguna cançó — com ara "Innocents" — on reparteix força estopa.

—La innocència és l'aspiració natural de l'ésser humà. I si ho som, d'innocents, és perquè deixem que ens enganyin. Si la gent volgués, ensorraria el sistema i canviaria els polítics que manen. Però no volem. Si fóssim coherents i responsables dels nostres actes les 24 hores del dia el món seria governat per l'acràcia, amb individus lliures i responsables davant de si mateixos i davant la societat. Però tendim a delegar el poder a algú. I la temptació del governant, la seva pulsio instintiva, és exercir aquest poder fins on pugui.

—A "Sueño catalino" escriu: "Som anarcos i cristians, / segadors i comerciants, / som negrers i botiguers, / traficants i mentiders, / som poetes benestants, / som covards, som els més grans, som catalans!!!". Creu que és això?

—Els catalans servim per al comerç i la cultura, i per a poca cosa més. No servim per a la guerra, ni per a la política, ni per a l'enfrontament, ni per a la banca, ni per a militars o conqueridors. Trobem l'ideal del català mitjà nostrat entre el menjador de casa, la botiga, la parròquia i l'hortet. Mira, ho diré clarament: la independència de Catalunya és impossible. Per tres raons: primera, perquè Espanya no consentirà mai que Catalunya se'n vagi; segona, els catalans no som capaços de fer el sacrifici necessari —jugar-nos la pell i el patrimoni— per intentar-ho. I tercera, perquè ningú no ens ajudarà. L'equació dels tres factors diu que la independència no és factible.

—I com s'explica, doncs, que hàgim arribat al punt on som ara?

—Perquè ens agrada somiar i perquè hem comprat la fantasia de la independència, sense preguntar-ne el preu! També és cert que els polítics que l'han venut tampoc ens han dit mai quin preu tenia...

—En un altre poema, proposa unes "Sigles galàctiques". M'ha fet una gràcia especial el P.O.C.A.P.O.C (Poder Català Poètic Contemporani).

—És que els catalans, en cultura, poesia, teatre i art, som molt bons. En altres coses, no. Però en això, sí. El que ens passa és que no ho sabem vendre, com t'ho expliques? Som bons en el comerç, però mai no arribem fins al final. Per exemple, mai no hem sabut exportar arreu un producte tan original com el pa amb tomàquet. Però nosaltres no tenim Estat i ens falta el poder militar i econòmic, que és el que fa que puguis imposar el teu sistema i els teus valors a la resta del món. Només amb cançons i proclames i discursos, no s'arriba enlloc. Però la gent ho està començant a veure. I se'n comença a cansar.

@eplantada